

RAŠTAS
DĖL DALININKŲ SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ VIEŠAJAI ĮSTAIGAI
„AUKŠTAITIJOS SIAURASIS GELEŽINKELIS“

I. Tikslas

Šiuo Raštu dėl dalininkų siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių viešajai įstaigai „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ (toliau – Raštas) pateikiami Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Anykščių rajono savivaldybės, Panevėžio miesto savivaldybės ir Panevėžio rajono savivaldybės, kaip dalininkų teises ir pareigas įgyvendinančiųjų institucijų (toliau visi kartu – Įstaigos dalininkai), lūkesčiai dėl viešosios įstaigos „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ (toliau – Įstaiga) veiklos kryptių, Įstaigai keliamų tikslų ir veiklos principų.

Raštas yra skirtas trumpojo ir vidutinio laikotarpio Įstaigos dalininkų lūkesčiams bei ilgojo laikotarpio Įstaigos vystymosi lūkesčių gairėms nustatyti, Įstaigos pagrindinėms ir kitoms veikloms įvardyti, esminiams veiklos vertinimo rodikliams, informacijos teikimo Įstaigos dalininkams tvarkai numatyti ir efektyviam Įstaigos ir Įstaigos dalininkų bendradarbiavimui užtikrinti.

Rašto pagrindu turi būti rengiamas ir (ar) persvarstomas Įstaigos strateginis veiklos planas, nustatomi finansiniai ir nefinansiniai ilgalaikiai bei trumpalaikiai tikslai, atsižvelgiant į Įstaigos veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas.

Raštu Įstaigos dalininkai nesiekia apriboti ar be reikalo išplėsti Įstaigos ar jos organų teisių ar pareigų. Įstaiga ir jos organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Įstaigos įstatais ir kitais Įstaigos dalininkų priimtais sprendimais, gerąja įmonių valdymo praktika ir prisiimti atsakomybę už priimamus sprendimus. Įgyvendindami Rašte išsakytus Įstaigos dalininkų lūkesčius Įstaigos organai privalo vadovautis protingumo, skaidrumo, efektyvumo ir racionalaus turto valdymo principais.

II. Įstaigos paskirtis ir veiklos kryptys

Įstaigos paskirtis – teikti turizmo paslaugas Aukštaitijos siaurojo geležinkelio ruože Panevėžys–Anykščiai–Rubikiai, užtikrinti saugų siaurojo geležinkelio keleivinių traukinių eismą, kokybišką infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą, kultūros paveldo išsaugojimą.

Įstaigos veiklos sritys, atitinkančios valstybės interesą, turi būti orientuotos į veikiančio Aukštaitijos siaurojo geležinkelio ruožo išsaugojimą, saugų keleivinių traukinių eismą, riedmenų ūkio techninės būklės užtikrinimą, siaurojo geležinkelio infrastruktūros priežiūrą, dalyvavimą kaimų, miestelių, miestų ir rajonų, esančių siaurojo geležinkelio zonoje plėtros projektuose ir programose, bendradarbiavimą su savivaldybėmis ir vietos bendruomenėmis integruojant siaurąjį geležinkelį į kultūrinį turizmą. Įstaigos pagrindiniai tikslai, atitinkantys valstybės interesą ir užtikrinantys ilgalaikę ir tvarią įstaigos veiklą, yra šie:

1. Išsaugoti veikiančią Aukštaitijos siaurąjį geležinkelį ruože Panevėžys–Anykščiai–Rubikiai, organizuoti ir vykdyti saugų keleivinių traukinių eismą.

2. Prisidėti prie visuomenės interesus atitinkančios Lietuvos susisiekimo sistemos kūrimo, užtikrinant aukščiausius kokybės, saugos ir saugumo standartus, atliekant Aukštaitijos siaurojo geležinkelio infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą.

3. Bendradarbiaujant su savivaldybėmis kurti patrauklią aplinką ir plėtoti Aukštaitijos siaurojo geležinkelio, kaip kultūrinio turizmo objekto, veiklą.

Įstaigos dalininkai tikisi, jog Įstaigos veikla bus plėtojama Rašte nurodytomis kryptimis, o keliami lūkesčiai taps Įstaigos strateginio veiklos plano, kuriame bus nustatyti jų įgyvendinimą numatantys siektini rodikliai ir reikšmės, dalimi.

III. Nefinansiniai lūkesčiai

Transporto sauga ir saugumas. Įstaiga, siekdama užtikrinti siaurųjų geležinkelių sistemos sąveikumą, eismo saugą, privalo nuolat prižiūrėti, atnaujinti, modernizuoti ir plėtoti siaurojo geležinkelio infrastruktūrą, taip pat efektyviai vykdyti teisės aktuose įtvirtintas ir Įstaigai pavestas funkcijas dėl eismo saugumo užtikrinimo. Įstaiga, siekdama užtikrinti teikiamų paslaugų ir informacijos saugumą, turi vadovautis tarptautinių organizacijų ir Lietuvos institucijų nustatytais informacijos saugumo standartais ir reikalavimais.

Veiklos plėtra ir klientų aptarnavimo kokybė. Įstaiga turi rinkos sąlygomis siekti didinti veiklos apimtį ir pajamas. Įstaigos dalininkai tikisi, kad Įstaiga, siekdama būti pažangia, tvaria, ypatingą dėmesį skirs Įstaigos teikiamų paslaugų kokybei. Įstaiga turi didinti klientams teikiamų paslaugų vertę, plėsti paslaugas ir didinti klientų pasitenkinimą paslaugomis. Įstaiga turėtų aktyviai ieškoti galimybių plėsti savo teikiamų paslaugų spektrą, apimtį tiek Lietuvos, tiek ir užsienio klientams. Įstaiga turi nuolat įvertinti naujus klientų lūkesčius ir poreikius ir atsižvelgti į juos planuojant esamų paslaugų teikimo tobulinimo sprendimus ir naujų paslaugų įgyvendinimą. Įstaiga turi užtikrinti, kad geležinkelių riedmenys ir infrastruktūra palaipsniui būtų pritaikyta ir draugiška individualių poreikių turintiems žmonėms.

Inovacijos, skaitmeninimas, žalioji kursas. Įstaiga turėtų teikti prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams vystyti, kuriais būtų sukuriama pridėtinė vertė Įstaigai, jos klientams. Įstaiga turi prisidėti prie Lietuvos susisiekimo srities inovacijų skatinimo ir užtikrinti, kad diegiamos naujausios technologijos ir modernūs darbo metodai atitiks inovacijų vystymo, skaitmeninimo ir žalioji kursas prioritetus. Įstaiga turėtų aktyviai veikti skatinant švarios energijos įrenginių naudojimą, triukšmo valdymą ir aplinkosaugos iniciatyvas. Įstaiga taip pat turi prisidėti prie transporto sukeltos aplinkos taršos mažinimo ir, įsigydama (nuomodama) tarnybinius automobilius ir kitą Įstaigos veikloje naudojamą transportą prioritetą turi teikti netaršioms (pvz., naudojančioms alternatyviuosius degalus) transporto priemonėms.

Įstaiga pagal galimybes savo veikloje turi vadovautis gerąja tvaraus ir subalansuoto vystymosi praktika, laikytis jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų, tarptautinių normų ir etikos standartų. Įstaiga turi siekti savo strategijoje integruoti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi principus aplinkosaugos, socialiniu, vartotojų ir žmogaus teisių apsaugos aspektais. Įstaigoje turi būti patvirtinta darnumo politika, nustatanti darnaus vystymosi kryptis ir principus bei jų įgyvendinimo priemonės, kuriomis būtų vykdoma kasdienė Įstaigos veikla ir kuriama organizacinė kultūra. Įstaiga informaciją apie taikomas darnumo praktikas turi tinkamai atskleisti metinėje veiklos ataskaitoje ir skelbti interneto svetainėje.

Skaidrumas ir rizikos valdymas. Įstaiga turi užtikrinti, kad būtų viešai skelbiama visa skelbtina informacija, nurodyta viešųjų įstaigų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

Įstaigos dalininkai tikisi, kad bus kuriama skaidri organizacija su tvirta vidine kultūra, kuri padės pritraukti naujus ir išlaikyti esamus specialistus, skatins jų įsitraukimą, lyderystę ir profesinį augimą. Įstaiga turi užtikrinti, kad pirkimai būtų vykdomi vadovaujantis Įstaigos patvirtintomis pirkimų taisyklėmis ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pirkimo dokumentams parengti, užtikrinant, kad jie būtų aiškūs, tikslūs ir išsamūs, o pirkimo procedūros vyktų skaidriai.

Įstaigoje turi būti įdiegtos tokios atsparumo korupcijai priemonės ir procesai, kurie užtikrintų, kad Įstaigos veikla būtų vykdoma skaidriai ir sąžiningai. Įstaigoje turi būti įdiegta, įgyvendinama ir nuolat tobulinama rizikų valdymo sistema.

Įstaiga, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo nuostatomis ir kitais duomenų pateikimą pakartotinai naudoti reglamentuojančiais teisės aktais, turi užtikrinti, kad atvertini duomenys būtų inventorizuoti, atverti ir pateikti Lietuvos atvirų duomenų portalui.

Geroji valdysena ir efektyvumas. Įstaiga turi užtikrinti geriausią praktiką atitinkantį valdymą, didinti veiklos procesų efektyvumą, diegti inovatyvius skaitmeninius sprendimus. Įstaiga savo veikla turėtų saugoti ir gerinti reputaciją, pagal galimybes atlikti reputacijos pokyčių tyrimus, taip pat efektyviai naudoti išorinę bei vidinę komunikaciją. Įstaiga turėtų vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos rekomendacijomis valdysenos srityje.

Socialinė atsakomybė ir darbuotojų įsitraukimas. Įstaiga privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus, pagal galimybes

taikyti modernius personalo vertinimo metodus ir siekti darbuotojų įsitraukimo augimo. Įstaigoje turi būti palaikoma vertybėmis grįsta organizacinė kultūra, sudaromos sąlygos profesiniam augimui. Nuosekliai pagal galimybes siekti, kad darbuotojams būtų mokamas jų darbą ir rinkos sąlygas atitinkantis atlygis, kurti patrauklią darbo aplinką, sudaryti sąlygas dirbti individualių poreikių turintiems žmonėms. Įstaigos vadovybė turi palaikyti nuolatinį ir konstruktyvų dialogą su darbuotojais ir/ar jų atstovais.

Įstaigos dalininkai tikisi, kad valstybėje kilus ekstremaliosioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui, Įstaiga bus socialiai atsakinga ir ieškos galimybių prisidėti prie valstybės veiksmų kovojant su šių situacijų ir aplinkybių padariniais.

IV. Finansiniai lūkesčiai

Įstaiga turi planuoti savo veiklą ir investicijas taip, kad būtų užtikrinta teikiamų paslaugų kokybė ir įstaigos veiklos tęstinumas, siekti, kad įstaigos veikla būtų nenuostolinga.

V. Bendri lūkesčiai dėl veiklos principų

Įstaigos galutiniai savininkai yra mokesčių mokėtojai, todėl Įstaigos valdymo organai privalo dėti visas pastangas, kad Įstaiga ir jos turtas būtų valdomi skaidriai, efektyviai, o paslaugos teikiamos atsižvelgiant į paslaugų naudotojų lūkesčius ir poreikius.

Įstaigos vadovas turėtų kasmet pristatyti Įstaigos dalininkams atnaujintą strateginį veiklos planą, metinius biudžetus ir rezultatus, metines veiklos ataskaitas.

Įstaigos organai turi vykdyti Įstaigos įstatų ir Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymu priskirtas funkcijas. Įstaigos dalininkai tikisi, jog Įstaigos vadovas iš anksto informuos apie esminius sprendimus dėl:

- potencialių Įstaigos dalininkų interesų konfliktų;
- potencialių teisminių ginčų;
- galimų Įstaigos darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimų;
- esminių Įstaigos veiklos pokyčių;
- Įstaigos struktūros pokyčių, didesnio masto darbuotojų kaitos;
- didelių įsigijimų ar pardavimų;
- galimos žalos visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;
- spaudos pranešimų, kurie gali reikalauti Įstaigos dalininkų atstovų komentarų;
- bet kokio masto korupcijos ar politinės intervencijos;
- inicijuojamų naujų didesnės apimties investicinių projektų;
- kitų esminių rizikų, keliančių grėsmę Įstaigos veiklos tęstinumui, reputacijai.

Įstaigos vadovas turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti apie kitus potencialiai su Įstaigos dalininkais susijusius svarbius sprendimus.
